

Posamezne številke: Na-  
vadne Din —50, ob no-  
deljah Din 1.—

TABOR izhaja vsak dan, razven  
nedelje in praznikov, ob 12. uri  
da umot naslednjega dne ter stau-  
mensko po pošti D 10.—, za in-  
seratstvo D 18.—, dostavljen na do-  
D 11.—, na izkaznice D 10.—  
Inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",  
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

# TABOR

Posamezne številke: Na-  
vadne Din —50, ob no-  
deljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-  
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-  
stropje. Telefon interurb. št. 276.  
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi  
ulici št. 4, prbližje, desno. Tele-  
fon št. 24. Št. poslovalnice za-  
dan št. 11.587.

Na naročila brez denarja se ne  
vzira. — Rokopis se ne vračaja.

Leto: III.

Maribor, sredo 12. julija 1922.

Številka: 154.

## Mednarodna grupacija

Najvažnejši problem naše zunanje politike, ki se ne rešuje za danes ali jutri, je vloga naše države v pregrupaciji evropskih držav. Vojna je, kakor znano, temeljito izpremenila politično konstelacijo v Evropi. Takozvane centralne sile, ki so tvorile protivesje veliki antanti, so v razvalinah. Iz teh razvalin je vstalo več novih držav, ki se naslanjajo na mi-rovne pogodbe. Nove države so ali v ožji zvezi z antanto, ali pa od nje odvisne. Pa tudi v antantni grupaciji so se zgodile važne izpremembe. Rusija se je razpadla na več držav; Poljska in baltičke države se tesno naslanjajo na zmagovalce, dočim je največji del Rusije pod vplivom čisto nove, revolucionarne politične ideologije. Povrh tega še imamo skupino nevtralnih držav, ki sicer niso v medsebojni zvezi, katere se pa v glavnem stri- njajo v mednarodno-političnih načelih, kakor se je to lepo pokazalo za časa pa-riške mirovne konference in v zadnjem času tudi na genovski konferenci. Mala antanta je zaenkrat omejena na države, ki so nastale na tleh bivše avstro-ogrške monarhije, njena glavna naloga je bila in ostane obramba mirovnih pogodb oziroma onega političnega stanja, ki je na- stalo z osvobojenjem narodov. Kljub številnim vezem, ki spajajo države Male antante in kljub vsej dobri volji njenih državnikov, je vendar njena vloga pa- sivna, ker ne more nastopati kot samo- stojna skupina, temveč je le satelit veli- ke antante. Dejstvo je, da obstojajo v njenih vrstah težka nasprotja (ki jih se- veda ne manjka v nobeni drugi skupini) in otežkočajo enotno velikopotezno in inicijativno politiko.

Sedanja mednarodna grupacija je ne- jasna in nerazčističena; v vseh dosedanjih skupinah se pojavljajo pogoste napetosti, ki kažejo, da je ozračje v Evropi sopar- no in motno. Nikjer ni nobene gotovosti in vere v trdnost tega, kar obstoja; pod tanko skorjo ustvarjenega stanja kliujejo nešteti vplivi: od stare fevdalno-militari- stične reakcije gori do skrajnega komu- nizma. Najrazličnejše tendence in najšte- vilnejši interesi prihajajo v konflikt in se izravnavajo kakor električne struje v atmosferi.

Naša zunanja politika je zadela dobro smer. Imamo pač mnogo pritožb proti njenim metodam, njeni podrobnosti, praktič- ni funkciji, ne dvomimo pa, da njene vo- dilne misli najbolj odgovarjajo potrebam in interesom naše države. Samo ob sebi je umevno, da je njeno mesto v vrstah zmagovalcev in da se tudi v bodoče ne bomo mogli obračati proti mirovnim po- rodbam, ker o reviziji vemo, kje se za- čenja, ne vemo pa, kje se konča. S tem ni rečeno, da mirovne pogodbe ne bodo zastarele; ne sme pa zastareti princip, na podlagi katerega je nastala ta izprememba. Ne sme se tako daleč izpremeniti mednarodna konstelacija, da bi bil ogro- žen obstoj naše države. »Revizija« se bo izvedla sama po sebi; upajmo, da bodo Nemci, Madžari in Bolgari spoznali, da bi bilo tudi proti njihovim interesom, če bi se povrnil status quo, t. j. ono po- litično stanje, ki je vladalo pred mirovni- mi pogodbami. Ko bodo to spoznali in ko bo spoznanje prodrlo tako globoko, da se bodo pokazali blagodejni učinki v vsem njihovem javnem življenju, bodo šele postali enakovredni nam in se de- lansko približali našim interesom.

Današnji položaj nas utrjuje v neza- panju do njih. Nemško-ruska zveza je očitno znamenje odpora proti rezulta- tom svetovne vojne, ne glede na to, da je v svojem bistvu nenaravna in konfu- zna. Zadnji dogodki v Nemčiji pričajo o močni reakcionarni tendenci. Avstrija

## Kako se bo uporabilo amerik. posojilo?

Beograd, 11. jul. (Izv.) V mini- strstvu saobračaja je bil zadnje dni iz- delan načrt za porabo 70-milijonskega dolarskega posojila. Osem milijonov bi se naj porabilo za izboljšanje pro- meta, 14 milijonov za izgradnjo že sklenjenih železniških zvez, ostanek pa za zgradnjo novih zvez Beograd—Niš—Priština—Kotor in Kragujevac—Mi- trovica.

Beograd, 11. jul. (Izv.) Finančni

## Konec nesoglasij v vladi radi Zadra.

Beograd, 11. julija. (Izv.) V tu- kajšnjih političnih krogih se govori, da je nastopil preobrat v vprašanju ja- dranskih konvencij, ki jih je sklenil min. dr. Krstelj v Rimu. Po vseh seda- njih znamenjih bo pogodba v 10. dneh podpisana. Ministrski predsednik Pa- šić je bil prvotno proti temu, da bi se dovolil Italiji več kot 5 km obsegajoči obmejni pas pri Zadru, sklicujoč se na

ministar je na podlagi razpoložnja v finančnem odboru poslal našemu po- slaniku v Washingtonu brzojavko, v kateri javlja amerikanski vladi neke izpremembe v uporabi amerikanskega posojila. Vlada je mnenja, da se naj posojilo porabi za investicije, ki so predvidene v budžetu, z delom posojila se naj odplača del dolgov pri narodni banki in se naj ustvari fond za izbolj- šanje dinarskega tečaja.

politične in narodne momente. Sedaj je pa izjavil, da ne bo izvajal nobenih konsekvenc, ker je uvidel, da je zadnji čas, da se definitivno rešijo še nereše- na vprašanja z Italijo. Kakor hitro bodo končani nekateri državni posli, zlasti oni, ki se tičejo spora z Bolgari- jo in Madžarsko, bo sklicana seja mi- nistrskega sveta, na kateri bo defini- tivno urejeno razmerje z Italijo.

## ZANELLA V BEOGRADU.

Beograd, 11. jul. (Izv.) Včeraš- ta fin. minister dr. Kumanudi in mi- nister za zunanje zadeve dr. Ninčić sprejela predsednika reške vlade Za- nellija.

## POVRATEK MINISTRA PRAVDE Z BLEDA.

Beograd, 11. julija. (Izv.) Vče- raj se je vrnil z Bleda pravosodni mi- nister dr. Laza Marković. Spotoma je obiskal svoj volilni okraj v Bosni. Po prihodu v Beograd ga je sprejel mini- strski predsednik Pašić, kateremu je sporočil, da je Nj. Vel. pomilostilo atentatorja Stejića.

## ŠE ZOPET DVANAJSTINE?

Beograd, 11. julija. (Izv.) Če budžet ne bo sprejet v skupščini do 18. t. m. ne bo iz tehničnih vzrokov mogo- če, da bi se ga ob pravem času natis- nilo. Zato bo treba dati na glasovanje še nadaljno budžetno dvanajestino. Ne- kateri ministri so naknadno stavili v udžet več novih postavk, radi česar se je tisk tako zavlekel.

## FRANCOSKI POGOJI ZA OBNOVO RUSIJE.

Haag, 10. julija. (Izv.) Na dana- šnji seji kreditnega odseka je podal Krasin poročilo o stališču sovjetske Rusije z ozirom na eventualno upora- bo kreditov v transportne namene. Za- stopnik Francije je naglasil, da bi mo- ralo biti eventualno francosko posojilo za vzpostavlo prometa v Rusiji krito z materialno in moralno protivrednost- jo ter bi morala Rusija pri tem tudi jamčiti za uporabo transportnih sred- stev v splošno dobrobit ter dovoliti so- udeležbo. O novih posojilih in obvezah tako dolgo ne more biti govora, dokler sovjetska Rusija obvezno in nepeklje- no ne izjavi, da sprejme vse stare ob- veze caristične Rusije napram zave- znikom. Francoski zastopnik je nade- lje izjavil, da je treba v tem oziru Ru- siji reči le »da« ali pa »ne«. Na to pa so Rusi, kakor že javljeno, dali zopet dvoumen odgovor.

## ČEŠKI NEMCI RAZPIHUJOLIO NACIONALNE BOJE.

Praga, 11. julija. Danes se je vr- šila seja klubskih načelnikov češko- slovaškega senata. Nemška parlamen-

tarna zveza je v družbi s socialnimi demokrati napovedala nujno interpe- lacijo glede dogodkov v Vizah. Mini- strski predsednik je povdaril, da je potrebna najstrožja preiskava, ki jo bo tudi izvršil, odsvetuje pa nujnost interpelacije in parlamentarno debato v odprti zbornici, ker bi tako obravna- vanje narodnostnih konfliktov le po- ostrilo obojestransko nasprotja. Na- čelniki senatnih klubov so nato odklo- nili nujnost interpelacije. V poslanski zbornici pa so nemški nacionalci vi- zili tozadevno nujno interpelacijo.

## POLOŽAJ NA IRSKEM.

Dublin, 10. julija. Reuter poroča o situaciji na Irskem: Vse zveze med Dublinom in Belfastom so prekinjene. Zgorle je zopet več poslopij, proga Dundalk—Drogheda je na več mestih razdrta. V splošnem pa izgleda, da se bo meščanska vojna kmalu umirila.

## SOVJETSKA VLADA IN USMRTI- TEV DUHOVNIKOV.

Pariz, 10. julija. »Temps« je pre- jel iz Rusije vest, da je sovjetska vla- da odgodila izvršitev smrtne kazni proti duhovnikom, ki so bili obsojeni radi agitacije zoper zaplenbo cerkve- nega premoženja.

## TISKARSKA STAVKA V BERLINU SE TRAJA.

Berlin, 10. julija. Stavka tiskar-jev še ni končana. Podjetniki so od- klonili oficijelna pogajanja, vendar pa se neoficijelna pogajanja nadalju- jejo. Računati je, da bo stavka še tra- jala par dni. Izhajata le »Vorwärts« in »Freiheit«, ki prinašata samo važna dneva poročila.

## BORZA.

Cura, 11. jul. (Sklepni kurzi. Izv.) Zagreb 1.55, Praga 13, Dunaj 0.024—0.0250, Berlin 1.05, Pariz 42, Newyork 5224, London 23.20, Italija 23.60, Bu- dimpešta 0.3750, Varšava 0.94, Buka- rešta 3.45.

Zagreb, 11. jul. (Sklepni kurzi. Izv.) Pariz 650—680, Curih 1625—1725, London 385—386, Berlin 16.75—17.25, Dunaj 0.33—0.34, Praga 201—212, Mi- lan 380—383, dolar 85.50, Budimpešta 5.9375—5.95, Bukarešta 48.50, Varšava 1.65.

je država, ki noče živeti samostojno in bi rada preluknjala senžermensko mi- rovno pogodbo, da bi ugodila pangerma- nizmu. Madžari so daleč od tega, da bi se odpovedali dosedanjim političnim me- todam in demokratizirali, morabno raz- orožili svojo mednarodno politiko. Po- dobno je z Bolgarijo, ki igra zelo ne- iskreno vlogo v odnosih do drugih drž- av. Rusija je vir anarhije in revolucije.

V tej atmosferi je nemogoča grupa- cija držav, ki imajo resnične interese na evropskem miru, bratstvu in pravi svo- bodi. To so in ostanejo male države. — Male države ne morejo biti imperialisti- čne, če so dosegle svoje nacionalno je- dinstvo. Male države in mali narodi so pacifistični tako kakor so v človeški dru- žbi mali, ubogi ljudje najbolj pravico- ljubni. Danes so te male države obsojene k podrejeni vlogi in navezane na to, da branjijo svoje meje in pridobljeno neodvi- snost. Ta vloga jim — kakor rečeno — ne dopušča inicijativnosti in velikopotez- ne politike. Dokler je njihova usoda tako tesno združena z veljavnostjo mirovnih pogodb, dokler jih štiti samo dejanska sila, katero predstavljajo zavezniki — zmagovalci, tako dolgo se njihova me- narodna politika oklepa zaveznikov in tako dolgo je vsaka njihova grupacija le satelit, ne pa samostojen center.

## Razvoj političnih sil v Italiji.

Pred nekaj dnevi smo prinesli ob- širnejši članek o Labriolovem mišlje- nju o komunizmu ter o socialni revo- luciji in že tedaj omenili, da si pridobi njegovo zagovarjanje sodelovanja socialistov v vladi med delavstvom vedno več tal. Danes, po obnem zho- ru italijanske Splošne delavske zveze, ki se je vršila te dni v Genovi, pa za- moremo konstatirati že prvi veliki us- peh Labriolovega stališča. Italijanski socializem se nahaja že par let v kri- zi, a višek krize nastopa očitno se- danj. Socialisti so prisiljeni ukreniti karkoli, ako nočejo popolnoma propa- sti. Boj proti njim je v italijanski na- cijonalistični javnosti postal tako oster in hud, da obstoja nevarnost, da so- cialisti, ako se ne zavarujejo poprej, v doglednem času popolnoma propa- dejo. Teror od vlade podpiranih faši- stov ni mogel ostati brez posledic in res ni ostal. Vrste italijanskih v so- cialistični stranki organiziranih de- lavcev, so se tekom zadnjih par let skr- čile vsled tega terorja skoro na polo- vico. Dočim je štela socialistična or- ganizacija še leta 1920, 1.926.861 čla- nov, jih šteje sedaj samo še okoli 1.200.000. Poleg tega pa je uničil fa- šizem socialistom tudi nebroj delav- skih domov, klubov, knjižnic, tiskaren, listov itd., povzročil jim torej ogrom- no materialno škodo. Proti temu j treba nastopiti. Toda kako?

Z oboroženo silo, z revolucijo, pra- vijo komunisti, toda pri tem se ne za- vedajo, da ima vlada poleg dobre or- ganiziranih in oboroženih fašistovskih band tudi še stotisoče vojaštva, žan- darmrije in policije, ki v trenutku lahko zatre vsak tak poizkus. To je eno stališče. Drugo je stališče Serrati- jevcev, ki se hočejo »maščevati« nad fašisti ter »pripravljati« socialno re- volucijo s pasivno resistenco v držav- ni politiki. Serratijevci so mnenja, naj bi socialistični poslanci ali zapustili parlament, ali pa obstruirali ter s tem dopomagali do čimprejšnjega sa- molastnega poloma italijanskega dr- žavnega režima in gospodarstva, na kar bi jim vlada padla sama v roke kakor zrelo jabolko. Ta taktika Serra- tievcev je podobna taktiki naših Ra-



dičevcev in je že vsled tega brez vsakega izgleda na uspeh. Pri tem čakalnju bi socialisti lahko prej davno popolnoma propadli in izginili, predno bi dočakali, da jim to jabolko samo nade v roke. Tretje stališče pa je stališče Splošne delavske zveze ali Labriole. Labriola, kakor smo že zadnjič povedali, stoji na stališču, da je vsaka revolucija ki se opira na diktaturo, škodljiva ter vodi neizogibno do nove buržoazije. Po njegovem mnenju je edina prava pot do uspeha evolucija, zato tudi propagira in agitira za sodelovanje socialistov v vladi.

Katero teh treh stališč je boljše? Nedvomno tretje in to je na običnem zboru Splošne delavske zveze v Genovi tudi zmagalo. Labriolova skupina, ki zahteva, da naj socialisti Italije vstopijo v vlado je dobila pri tozadevnem glasovanju relativno veliko večino 537.321 glasov, dočim so dobili Serrattijevci le 247.435, a komunisti 253.538 glasov. Ostali glasovi so bili razcepljeni na razna kombinirana stališča in sicer so dobili Mazzettovci 23.083 glasov, tretja internacionala 32.955 glasov ter neopredeljena (ki pa niti ni glasovala) ostanek 13.003 glasov. Prvi uspeh Labriolove akcije je torej jako lep in ako ga bo znal dobro izrabiti, bo dobil večino tudi na letošnjem jesenskem običnem zboru celokupne socialistične stranke, od katerega je odvisna končna odločitev.

Na podlagi izida tega glasovanja v Genovi sedaj lahko pričakujemo preobrat v politični taktiki italijanskih socialistov in s tem tudi preobrat v notranji in zunanji politiki Italije, kar zadeva direktno ali indirektno tudi nas Jugoslovane, pred vsem pa naše brate v Primorju. Ako se socialisti v jeseni odločijo stopiti v vlado, bodo to storili v zvezi z nasprotniki fašizma, v prvi vrsti s popolari in Nittijevci. Socialisti in popolari so še sami dovolj močni, da lahko sestavijo vlado, ki bo oprta na zanesljivo večino. Cilj, ki ga zasledujejo socialisti pri tem, je dalekosežen. Z vstopom v vlado s popolari, bi bili najmočnejša vladna stranka, ki bi imela gotovo dve tretjini oblasti v svojih rokah. Radi tega bi jim, osobito ker popolnoma soglašajo z njimi tudi popolari, ne bilo težko od zgoraj navzdol temeljito zatreti fašizem ter s tem potisniti v kot tudi sovinišnični nacionalizem in od tega negovani imperalizem. To pa je glavni vzrok, ki sili socialiste v vlado. Z uničenjem fašizma bi zavel v Italiji čisto nov politični vek. Na znotraj bi prenehali boji, posebno pa bi prenehala zatiranja našega ljudstva v Primorju, na zunaj pa bi socialistična Italija pretrgala z dosedanjim imperijalističnim agresivizmom. S tako Italijo bi se potem tudi z naše strani ne bilo težko sporazumeti in morda bi se pri tem dalo govoriti eventualno tudi o korekturi mej. Posledice bi bile to-

rej silno dalekosežne. Radi tega si moramo mi Jugoslovani tu v svobodni državi, kakor tudi oni preko italijanskih mej, le želeči takega preokreta.

## Politične vesti.

\* V narodni skupščini se je 10. t. m. nadaljevala razprava o proračunu. Postala je že zelo dolgočasna, posamezni poslanci prihajajo z lokalnimi podrobnostmi, ki ne spadajo v okvir proračunske debate.

\* Krize v vladi ne bo vkljub vsem nadam naših klerikalcev. Umakniti se hoče sicer iz vlože Samostojna kmetijska stranka, ki je za nadaljnjo soodgovornost v vladi rahtevala, da se iz sto-milijonskega dolžarskega posojila datira tudi izgradnja žel. zvez Ljubljana—Reda in Sevnica—St. Janž. To zahtevo podpirajo tudi slov. demokrati. Radikalci pa pravijo, da se že itak klerikalci ponujajo za vstop v vlado. Za naslednika notranjega ministra Martin-kovića je demokratski klub določil poslanca Drag. Pečica, ki je bil že svoj čas v Srbiji član vlade. Zadevo demisi-je dr. Žerjavi je demokratski klub odložil, ker se dr. Žerjav že sredi meseca povrne v Beograd.

\* V zadrskem vprašanju, v katerem je Pašić nekaj časa še delal težave, a se je sedaj že uhlal, pride te dni do podpisa pogodbe in se prične vzpostavitev normalnih razmer ob jadranski obali. — Dr. Ninčić poda v bližnjih dneh o jugoslovansko-italijanskem problemu obširen ekspozé v zbornici.

## Dnevna kronika.

— Organizacija zdravniške službe pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani. Dne 2. julija t. l. se je vršila odborova seja Zveze blagajničnih zdravnikov. Te seje se je udeležil tudi šef-zdravnik dr. Bleiweis. Predsednik Zveze in šef-zdravnik sta obširno poročala odboru o poteku pogajanj za kolektivno pogodbo in o vzrokih, zakaj se pogodba še do danes ni uveljavila. Ker je med tem časom stopil v moč novi zakon za zavarovanje delavcev, je prenehala bolniška blagajna svoje avtonomno življenje ter je postala Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani, ki je podrejen Osrednjemu uradu v Zagrebu. Nastal je vsled tega nov položaj, vendar pa je odbor dobil zagotovilo, da vlada pri Okrožnem uradu slej ko prej trdna volja, da sklene z Zvezo blagajničnih zdravnikov kolektivno pogodbo ki jo bo pa moral odobriti osrednji urad. Odbor Zveze blagajničnih zdravnikov je sklenil, nadaljevati legalnim potom borbo za pogodbo, ki se pa ima čim prej skleniti. Dotlej bodo blagajnični zdravniki vršili svojo službo. Da pride do sporazuma med zdravniki in Okrožnim uradom, zahteva javni inte-

res in želeči je, da se vprašanje blagajničnih zdravnikov pravično in vsestransko zadovoljivo reši.

— Neprijetna gostija. Pred nekaj dnevi je bila pred tukajšnjim okrožnim sodiščem obsojena Eva Vajs radi napada iz ljubosumnosti na Konrada Lakožiča pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu, na 2 meseca težke ječe. Lakožič, misleč, da bo kazneni takoj obsedel, se je hotel v tem času poročiti s Terezijo Vajs, kar se je tudi 5. t. m. zgodilo, ko pa Eva še ni bila v zaporu, ampak se je nepričakovano vrnila domov. Svrtov se je polestil strah, češ, Eva grozi z neprijetnostmi ob poroki. Vaški fantje so vsled tega prav pozno — noč in dan — stražili hišo slavnosti in celo vaški mežnar je moral skrit v cerkvi gledati, da se ne pričepe ona »pošast« in pripravi »atentata«. K sreči pa je bil vse lo prazen strah in gostija se je brez incidenta končala.

— Vlomilci in tatje na delu. Pred par dnevi je nekdo vlomil v zaprto hišo posestnika Štefana Sagadina v Sestezah št. 19, občina Majšperk pri Ptuj. Vlomilec je ukradel usnjato listnico s 25.500 K denarja, približno pol kg raznega srebrnega denarja vrednega 6000 K in več drugih dragocenosti, obleke, obuvila itd. Skupna vrednost ukradenih predmetov, presega 45.700 K. — V Ptujski gori št. 5, v stanovanju finančnega respicijenta Mihaela Pekšiča se je tat splazil skozi odprto okno in odnesel iz nezaklenjene pisalne mize ženski obsek iz platine z diamanti, srebrno veržico, dva zlata ženska prstana, eden s tremi, drugi z enim diamantom, dalje zlato brožo za ovratnike in dva bankovca po 4000 K. — Naredniku dravske divizije Alfredu Spitzerju iz Ljubljane je bil ukraden zlati ženski prstan z enim velikim in šestimi manjšimi diamanti, vreden 15.000 dinarjev. Srečni diamant je bil nekoliko poškodovan.

— Dobrota — srota. Janez Kimel, berač po poklicu, postopač po naravi, doma iz bele Ljubljane, hodi iz kraja v kraj, od vasi do vasi, kakor je že navada pri vseh beračih in postopačih naše gostoljubne domovine. Nedavno je doživel tako mišno, da, idilično zgodbo, da pride zaradi nje v »cajtenge«. Seveda moramo takoj pristaviti, da ta zgodba ne zanima samo našega poročevalca, temveč veliko bolj tudi — orožnike. V Šmartnem pri Litiji je Kimelja dohitela noč. Stopil je pod streho k nekemu bajtarju, ki je bil zelo blag in pobožen mož. Lepo ga je sprejel in prenočil, drugo jutro pa — bila je nedelja — ga je povabil v cerkev, vedoč, da imajo taki berači kosmato vest in da prav malo skrbje za svoje dušno zveličanje. Da bi pa berač res šel v cerkev, mu je pobožni bajtar posodil lepo volneno suknjo in črne praznične hlače, tako da je bil Janez čisto nov mož, da že dolgo ne tako. Berač je res šel z gospodarjem v cer-

kev, zdi se pa, da je malo molil in še manj se kesal svojih grehov. Predno je minila maša, jo je udaril naprej po cesti, ne da bi bil rekel pobožnemu gostitelju »zbogom«. Bajtarju ni prešlo nič drugega kakor ovaditi Janeza Kimela orožnikom, ki ga sedaj zasledujejo. Baje se izdaja za invalida in slabi ljudi na račun svojega »vojuskega trpljenja«. Upajmo, da bo kmalu rekel bajtarjevo obledo in oblekel — sprememba nikomur ne škoduje — kaznišniško.

## Dopisi.

— Sv. Lenart v Slov. gor. V nedeljo dne 9. t. m. popoldan je pri kopanju v Velki utonil čevljarski učenec Rihard Weingerl. Stariši, pazite vendar na svoje deco!

— Iz Ormoža. V »Straži« št. 76 z dne 5. julija se zaganja članek v demokratsko stranko v Ormožu, češ, da je pustila zapreti Vojteha Otorepca. Po krščanski maniri hoče naprtiti vse krivde poverjenja na ramena stranke češ, Vaš je bil in Vi ste krivi, da se je to zgodilo. Tako klerikalni priganjači mesta Ormoža. Že dolgo dobo, ne odgovarjamo na neznajne klevete gostobesednega penzionista slabomneža, bil bi pa greh, ko bi sedaj molčali. Skozi dolgo časa je bil načelnik okrajnega zastopa g. Franc Hanželič. Klerikalci so imeli v istem absolutno večino. Pod vodstvom klerikalca je prejemal okrajni zastop recimo od želne vlade nakazane plače čestarijev, ne da bi jih zapisal. In če človek vpraša g. Hanželiča, zakaj se to in o po ni vpisalo, pravi, to smo tako in tako naredili. Da je moral pri takem poslovanju priti do neredov, je jasno. Vpisale se tudi niso obresti naložbe za leto 1921, katere znašajo okrog 15.000 K, in za to diferenco se tudi gre. Glavni grehi so se pa zgodili pri kmetijski družnici. »Straža« sama konstatira, da je predsednik že dolgo bolan, da je blagajnik se preselil in da je podpredsednik že dolgo član druge družnice, da torej pravih funkcionarjev ni več bilo. Član družnice pa je bil ves čas tudi g. Franc Hanželič, zakaj bi se v to mešali drugi nepoklicani ljudje ne razumemo. Če ga ni kontroliral, in če je odložil pred dobrima dvema mesecema tudi okrajni zastop, je to storil gotovo samo, da naprti celi nered, katerega je kriv gotovo samo on, name demokratov. Toda kdo trpi največ škodo? Gotovo ne tisti, ki največ kričijo. Od okrog 84.000 K ugotovljenega deficita zadene zvezo podružnično, njenega načelnika 45.000 K, Ormožane ter velikonedeljsko grajsko 34.000 K. Na občino, ker so kriti z dolgovi na žveplu, odpade bore, bore malo. In vendar, koliko krika in vika od te strani! Kje so torej tisti stotisočniki in kdo je kriv, vse to si naj slavno občinstvo iz tega samo posname.

## Iz življenja in sveta.

### IZ LENJINOVE MLADOSTI.

»Proletarska Revolucija« prinaša v eni svojih zadnjih številčk podatke o Lenjinu in njegovih roditeljih, povzete po izvestju simbirske gimnazije o maturantih iz l. 1887. V izvestju se namreč po običaju tedanje dobe nahajajo tudi podatki o roditeljih maturantov, katere je napisal ob koncu šolanja ravnatelj gimnazije. Na simbirski gimnaziji je bil tedaj ravnatelj F. M. Kerenski, oče znanega socialistnega revolucionarja in predsednika prve revolucionarne ruske vlade A. F. Kerenskega. Ravnatelj Kerenski je napisal o starših Vladimirja Uljanova (pravo ime Lenjinovo in njegovih staršev, kajti ime Lenjin si je nadel sam komaj pozneje kot visokošollec in sicer po neki Lenki, v katero je bil zaljubljen) sledeč: »Oče Vladimirja Uljanova, Dija Nikolajevič Uljanov, je po rodu iz vrste astrahanskih meščanov (nižja »plebejska« vrsta mestnih prebivalcev v predrevolucionarni »pravoslavni« Rusiji); po dovrstitvi astrahanske gimnazije se je vpisal na kazansko univerzo, katero je dovršil l. 1854. po matematičnem razredu s stopnjo »kandidata«. Pred tremi leti je na isti gimnaziji položil izpit za starejšega učitelja matematike in fizike na gimnazijah. Sam Vladimir

Uljanov — nadaljuje ravnatelj Kerenski — je zelo talentiran, vedno dostojen in marljiv. V vseh razredih je bil prvi in ob koncu, pri maturi, je bil odlikovan z zlato medaljo kot najprirednejši in najdostopnejši. Niti v gimnaziji, niti izven njeni dal nikoli niti naj manjšega povoda, ne svojim predpostavljanim, ne profesorjem, za nepohvalno mišljenje o sebi. Na izobrazbo in moralni razvoj Uljanova so vedno najskrbnejše pazili njegovi roditelji, a od l. 1886., po očetovi smrti, njegova mati sama, ki je vso svojo pažnjo in brigo posvetila vzgoji svojih otrok. — Temelj vzgoje Uljanovih tvorita religija in disciplina. Dobri plodovi domače vzgoje so se kazali vedno v odličnem ponašanju mladega dijaka. H koncu pa moram še omeniti, da se je Vladimir Uljanov ves čas študija na naši gimnaziji ogibal nezdrave družbe, da, da se celo z dobrimi tovariši ni obchoval veliko ne v šoli, ne izven nje. Njegova mati mi je sporočila, da bo skrbela za dobro ponašanje in učenje svojega sina tudi ves čas na univerzi, na katero namerava vstopiti. — Vzgoja mladega Lenjina, sedanjega poglavarja boljševikov, diktatorja rdeče Rusije, je bila torej docela »buržuska«.

### VEČNO ŽIVLJENJE

»Milijoni ljudi, ki žive sedaj, ne bodo nikoli umrli.« — tako se glasi pre-

rokba enega najnovejših prerokov. Oni, ki žele večno živeti, morajo dočakati samo polnoči 31. decembra 1925. Slavni »sodnik« Rutherford navaja v podkrepitev svoje prerokbe 756 raznih pasusov iz sv. pisma, ki vsi potrjujejo to, kar on prerokuje. Pred nekaj dnevi je Rutherford govoril v Parizu ter svojim poslušalcem citiral vseh 756 omenjenih mest iz sv. pisma. Pri citiranju je imel seveda vedno občutek, da dela poslušalcem veliko uslugo, ker pri enih potencira strah pred smrtjo, pri drugih pa veselje do večnega življenja. — Ko so Izraelci, — pravi slavni prerok, ki je član mednarodne družbe za tolmačenje biblije, — prišli v zemljo Kanaan, kar se je zgodilo v letu 1575. pred Kristom, je Bog naročil Mojzesu, naj praznuje 70 jubilejev v razmahu po 50 let. Ti jubileji znašajo skupno 3500 let, torej dobo, ki se zaključuje l. 1925. Dne 1. avgusta l. 1914. je bila z izbruhom svetovne vojne, katero je napovedalo 24 prerokov biblije, zaključena ena doba sveta. Versailleska mirovna pogodba, revolucija in glad, vse to je bilo predvideno v svetih knjigah, ako ne docela neposredno pa vsaj posredno. Vstaja nov svet: restitucija Jeruzalema, angleški protektorat nad Palestino. Nihče več ne umre. Nasprotno, vsi vstajajo. Vid se vrača slepcem, lasje plešastim ter mlečni zobje starcem. To je raj na zemlji. — To divno proročanstvo je obšlo

ves svet predno je prišlo v Pariz. — Gotovo bo prišlo tudi k nam. Kadarkoli nas bo obvestil g. Rutherford, bomo vedeli zakaj gre: on obeta po 31. decembra 1925. večno življenje. Največ uspehov je dosegel ta prerok v Ameriki. Tam so mu verjeli stari in mladi. V Ameriki je posebno razvito sektantstvo, skoro vsako mesto ima svojo sekto in svoje preroke. Iz Amerike je odprtoval Rutherford tudi v Avstralijo ter tudi tam obljubljal po 31. dec. l. 1925. večno življenje. Vsi oni, ki mu verujejo, se boje raznih bolezni, od katerih bi mogli umreti, ne da bi doživeli oni pričetek večnega življenja. Rutherford ima tudi še številne emisarije, ki isto tako kakor on potujejo širom sveta, napovedujoč nesmrtnost. Propagando omogočujejo nekateri ameriški milijarderji, katere je Rutherford pridobil za svoje proročanstvo. Kakor poročajo češki listi, so se njegovi apostoli pojavili tudi že na Čehoslovaškem. Da najde Rutherfordovo obljubljanje večnega življenja pristašev, je pač razumljivo, ker mnogo je ljudi, ki radi verujejo v čudeže in nemožnosti, ako jih ugajajo. Končno pa Rutherford ni ne prvi, ne zadnji oznanjevalec večnega življenja: bilo jih je mnogo, pred njim in jih bo gotovo tudi za njim. — Čeprav se smrt ne ozira na njihova prerokba



**Zidanmost.** Pri g. Jakšetu službujočemu hlapcu Tavčarju so neznani zlikovci ukradli vso obleko in perilo. — Naš vodja orožniške postaje g. Jože Hočevar je v naši okolici za CMD nabral 37 Din. 50 p.

**Loka.** V nedeljo so bile pri nas obč. volitve, ki bi nadomestile razveljavljene komunistične mandate. Dobili so NSS 1, SLS 6, JSDS 1 odbornika. — Veselica požarne brambje je bila izborna obiskana. Župni načelnik, narodnjak Omerzu iz Krškega je z jedrnatimi besedami pozdravil navzoče, ter jih spodbujal k vstrajnosti v izpolnjevanju dolžnosti. Omeniti še moramo nastop mestnika župnega načelnika g. Juro Kosa iz Radeč, ki se je pred 15 leti, ko je bila otvorena postaja v Radečah, pripeljal v takratni od Nemecev posejani Zidanmost s slovensko zastavo v roki, ter zavpil: »Živijo slovenska zemlja!« Vse pripoznanje gre tudi v sp. načelniku Jenčiču, ki se je trudil, da je zadovoljil naše občinstvo.

## Mariborske vesti.

Maribor, 11. julija 1922.

**m Seja občinskega sveta.** V petek, 14. t. m. ob 19. uri se vrši v mestni posvetovalnici nadaljevanje 4. redne seje občinskega sveta mariborskega. Gg. občinske svetovalec se vabi k udeležbi. **m Število amnestiranih kaznjencev.** Povodom poroke Nj. Vel. kralja je bilo v tukajšnjih kaznilnici amnestiranih 323 kaznjencev in sicer 168 brezposojno, 155 pa pogojno.

**m Zahvala.** Prejeli smo: Osrednje društvo poštnih in brzojavnih uslužbencev se najljubše zahvaljuje mariborskim bananarnim zavodom, trgovcem, pekarni, gostilničarjem in vsem drugim, ki so pripomogli k dobremu uspehu veselice.

**m Prodajalec sadja!** Ker se pričakuje letos večji dovoz sadja na trg in ker se je v prejšnjih letih uradno dogajalo, da se na mariborskem trgu prodaja mnogo pokradenega sadja in grozdja, odreja mestni magistrat Maribor, da se mora vsak prodajalec sadja izkazati z občinskim potrdilom svoje občine, v katerem je označena vrsta sadja, množina, od kod ga ima navedeni prodajalec oz. prodajalka in ali je kupljeno ali je lastni pridelek. — Prestopki se bodo kaznovali po tržnem redu.

**m Afera Nendel se je sedaj po sodni preiskavi razčistila o tej smeri, da ni res, da bi bil kupil od nekega posestnika pri Sv. Petru erknjeno kravo in jo hotel razprodati kot svežo blago; pač pa je župnik v Sv. Petru erknilo malo tele in je župnik ponoči poslal mežnarja h konjederu Nendlu v Pobrežje in ga prosil za takojšnji prevoz teleta, kar je Nendl tudi storil. Ovadba proti njemu se je izkazala za neveljavno in je bil oproščen.**

**m Da se resnica prav pozna.** Iz vrst tukajšnjega poštnega uradništva smo prejeli in priobčujemo: Veselični odbor »Osrednjega društva poštnih in brzojavnih uslužbencev za Slovenijo, podružnica Maribor« je objavil v »Taboru« 7. 9. t. m. svoja pojasnila k neopozornemu med omenjenim društvom in tukajšnjim poštnim uradništvom. Ker ta pojasnila ne odgovarjajo resnici ter so tudi sicer precej zavita in skrivljena, se mi zdi potrebno, jih v naslednjem popraviti oziroma zadelo pojasniti. Predvsem pribijam, da v Osrednjem društvu poštnih in brzojavnih uslužbencev, podružnica Maribor ni včlanjen niti eden uradnik ter je torej trditve veseličnega odbora, da je prišlo med poduradniki in uradniki Osrednjega društva, do spora zaradi prireditve, čisto navadna laž. Izjava Uradniškega odbora v »Taboru« od 2. t. m. je popolnoma točna. Kako in zakaj je prišlo do omenjene izjave, mora biti za vse odborne Gospodarskega odbora, v katerem so zastopane vse uradniške in služabniške kategorije, ki so se sej in posvetovanj radi veselice redno udeleževali, povsem jasno, kot jim mora biti tudi jasno, da spora ni zakrivilo uradništvo, ki je napelo vse sile, da bi se gojila skupnost, ampak je spor zakrivilo Osrednje društvo, podružnica Maribor s svojim neustojnim postopanjem. Konstatirati moram tudi, da so uradniki hoteli z omenjeno izjavo samo čuvati svojo čast, niso pa hoteli prireditvi škodo-

vati, zato so to izjavo objavili še le zadnji dan pred prireditvijo. Ako bi hoteli vračati milo za drago, bi bili prireditvi pač prav lahko mnogo škodovali, ta zadnji dan objavljena izjava pa je bila po objavi veseličnega odbora celo reklama za prireditev ter tako povsem neškodljiva. — Veselični odbor postopa precej nerodno, ako trdi, da so se veselice udeležili višji uradniki, dočim se je drugi, ki hočejo skupnost organizacije razbiti, niso udeležili. Višji uradniki, ki so se veselice udeležili, so bili tam kot oficijelni zastopniki uradov in odsekov ter je ne hvalažno in zelo netaktno, ako se njihovo udeležbo skuša spraviti v zvezo s sporom. Tudi je krivična trditev, da bi hoteli rušiti skupnost uradniki, ki se prireditve niso udeležili. Ti uradniki so se strogo držali sklepov svojih skupin ter se prireditve vsled tega niso mogli udeležiti. Naj pri tej priliki ugotovim, da so baš tisti uradniki ki se prireditve niso udeležili po svojih zastopnikih v Gospodarskem odseku cele tri mesece, ko je bila prireditev v razpravi, z vso silo zastopali skupnost. Proti skupnosti je bilo, kot sem itak že omenil, edino le Osrednje društvo, in sedaj bi to svojo krivdo rado zvalilo na rame uradništva, ki je bilo tako predrzno, da je skušalo samo to, da opere svojo čast. — Sicer bi bilo še marsikatero vprašanje. Osrednjega društva potrebno pojasnila, a za enkrat nas zadosuje to, kar sem navedel. — K—t. — Op. urad.: S tem je zadeva za nas končana. Zeleti bi bilo, da bi se podobni spori obravnavali med organizacijami samimi, ker se po našem mnenju širje javnosti ne tičejo in tudi ne zanimajo.

**m Darovi za gladujočo Rusijo.** Hotel »Union« (osobje) 32,50, dr. L. Mülh-eisen 40, družba 202, »Volta« 100, dr. Rudolf Ravnik odvet 100, g. Marko Rosner 200, dr. Juro Jan 60, učit. zbor ženskega učiteljskega 34, frančiškanski samostan 100, drž. vinarska šola 84, g. Tihomir Milošević 50, dr. Fran Hojnik 40, g. A. Käfer kavarna Rotovž 19, delavnica juž. žel. 650, g. Šuligoj kavarna Beograd 106, nadalje naslednji gg. posetniki vrtnarskega podjetja Džamonja in dr.: Člani razmejivne komisije 25, učence gospodinjstve Šole 26,50, g. Slanovec 1,25, g. Furlani iz Trsta 10, Neimenovani 10, g. Hattenberger Meža 25. Skupna svota darov 54.319,28 dinarjev.

**m Klub mariborskih novinarjev** ima jutri v sredo, 12. t. m. ob 20. uri v posebni sobi kavarne »Rotovž« redni obvezni sestanek. Ker se bo razpravljalo o važnih stvareh, je potrebna navzočnost vseh članov.

**m Razpisano** je mesto podkovskega mojstra na državni podkovski šoli v Ljubljani. Podrobnosti so navedene v razpisu v Uradnem listu.

**m Dve nesreči v Götzovi pivovarni.** V Götzovi pivovarni sta danes dopoldne ponesrečila dva delavca: zidarski poltr I. Spindler, nastavljen pri zidarskem mojstru Balcerju, je okrog pol desete ure padel s strehe trnadestop-nosne poslopja in obležal na dvorišču. Spindler je težko ranjen na lobanji, na ustih, bradi in obeh rokah ter je do-bil tudi težke notranje poškodbe. Prvo pomoč mu je prožil zdravnik dr. Ipa-vic, in to ga je rešilni oddelek prepe-ljal v bolnico. Kakor izvemo, je kriv podjetnik, ki ni napravil dovolj varne-ga in zanesljivega ograjja na strehi, ki se je imela popraviti. Ob istem času se je zidar Franjo Sule iz Pobrežja dotaknil glavnega električnega voda in dobil težke poškodbe na obeh rokah. Izročili so ga v domačo oskrbo.

**m Nepošten tovariš.** Včeraj je bil na glavnem kolodvoru aretiran 22letni delavec Franc Kovaček, pristojen v Slivnico pri Mariboru. Obdolžen je, da je ukradel delavcu falske elektrarne Jožetu Spuraju nekaj obleke, perila in par čevljev v skupni vrednosti 4000 K. Spuraj je imel svoje reči v delavski baraki. Ukradeni predmeti so bili vsi pri Kovačku. Dejanja ne taji, izgo-varja se le, da je bil brez dela in brez sredstev. Izročili so ga sodišču.

**m Kavarna v mestnem parku.** Od danes naprej pri lepem vremenu dnevno koncert od 17. do 19. in od 21. do 23. ure.

**m Velika kavarna.** Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevni koncerti

## Kultura in umetnost

**x Naše gledališče.** Prejeli smo iz vrst občinstva in objavljamo: Kaj se je pelo domačega? Nič!! Samo »Amazonke« so se ponovile! V Zagrebu so priredili povodom kraljeve poroke koncert: igrali so same hrv. kompozicije. Enak koncert so priredili tudi v Ljubljani! Kaj so igrali domačega? Nič!! Berite Severinov članek v »Slov. Narodu«. Isto se godi pri gledališču v Ljubljani in v Mariboru. Režiserji hvalijo in rinejo v ospredje ona dela, katera so peli še pod pok. Avstrijo, razume se, da so tuja. Postali so komodni in nočejo novih študij — zakaj pa vlečejo plačo? Dobili smo novega upravnika, ki je tudi muzikaljno naobražen. Le tak ima svojo sodbo in si ne da uplivati potom komod. režiserjev. Program za bodočo sezono bo treba temeljito očistiti tujega — plevla. Nadomesti naj se to, kar so prejšnji upravniki — prezrli. Ni dovolj samo obljubiti, da se bo v prvi vrsti gojila domača glasba — hočemo tudi kaj pozitivnega za uho!

**x Francesco Nitti: Europa bez mira.** V založbi zabavne biblioteke d.d. v Zagrebu, Frankopanova ulica 7, izide še takom tega meseca srbohrvatski prevod znamenite knjige bivšega italijanskega ministrskega predsednika Francesca Nittija »Europa bez mira«, ki je bila doslej prevedena že na nebroj jezikov ter razpečana v stotisočih izvodih širom sveta. Predgovor srbohrvatskemu prevodu je napisal autor sam. Knjiga bo obsegala 15 tiskanih pol velikoga formata, bo jako lepo opremljena ter bo imela spredaj tudi avtorjevo sliko, tako da bo ena najlepših knjig v našem slovstvu. Izdaja vzbuja že sedaj zanimanje. Stala bo le 20 dinarjev. Naročila (22 din. s predplačilom, 23 po povzetju) sprejema navedena knjigarna.

## Sokolstvo.

**o Poziv članstvu sokolskega društva v Mariboru!** Vsak član in članica društva, kateri se hoče udeležiti I. jugoslov. vsesokolskega zleta v Ljubljani, se ima oglasiti v društveni pisarni, da naznani za zlet potrebne podatke. Seboj je prinesiti izkaznico. Uradne ure vsaki torek in četrtek od 18. do 19. ure ob nedeljah od 10. do 11. ure. Izrecno se opozarja na to, da se prijave sprejemajo samo še do 12. julija t. l.

## I. JUGOSLOV. VSESOKOLSKI ZLET V LJUBLJANI.

**o »Naraščajski dan« dne 23. julija.** Pozivljamo vsa društva, da nemudoma sporoče udeležbo naraščaja na naraščajskem dnevu dne 23. julija. Termin za prijave je potekel že dne 1. julija, vžle temu pa mnogo društev še do danes ni poslalo potrebnih prijav. Dolžnost društev je, da se drže predpisanih terminov za prijave, ker je sicer vsako poslovanje nemogoče. Na naraščajskem dnevu naj bi sodelovali ves naš naraščaj. Češko Sokolstvo pošlje do 1000 naraščajnikov moških in ženskih, vsled tega je tem bolj dolžnost naših društev, da se naraščajkega dneva udeleže polnoštevilno. Pošljite takoj pravilne prijave! Zdravo!

**o Prijavnice za zlet je tehnični odbor** razposlal posameznim župam; biti morajo v določenem roku tehničnega odbora. Župni tehnični odbori naj nemudoma razpošljejo društvom prijav-nice, ki jih morajo izpolniti društva; dodajo naj potrebna navodila društvom, osobito naj opozore društva na določbo, da se na prepozno došle prijave ne bo moglo ozirati. Tehnični odbor Jugoslovenskega Sokolskega Saveza ponovno opozarja na svoj sklep, da se na prijave po določenem roku v nobenem slučaju ne bo oziralo, in v tem oziru odklanja vsako odgovornost! Odgovornost nosijo sedaj župe in društva, ker je tehnični odbor s svoje strani opozoril pravočasno na prijave in pravočasno razposlal prijavnice, natančno in točno izpolnjene prijavnice naj pošljejo društva župam, župe pa Saveznemu tehničnemu odboru po pošti priporočeno.

**o Slavnostni Sokolski sprevod o** priliki Jugoslovenskega Sokolskega leta se bo vršil dne 15. avgusta 1922

dopoldne ob vsakem vremenu. Sprevod pojde po sledečih cestah: 1. Dunajska cesta do glavne pošte. 2. Aleksandrova cesta do Narodnega doma. 3. Bleiweissova cesta. 4. Rimska cesta. 5. Emonska cesta. 6. Cojzeva cesta. 7. Šentjakovski most, Truberjeva ulica, Sv. Jakoba trg. 8. Stari trg. 9. Mestni trg. 10. Pred škofijo. 11. Vodnikov in Krekov trg, Poljanska cesta. 12. Ambrožov trg, Šentpeterski most. 13. Škofja ulica, Tabor. 14. Vidovdanska cesta. 15. Sv. Petra cesta, Marijin trg. 16. Prešernova ulica, Šelenburgova ulica. 17. Mimo Dravske divizije in Slovenske Matice ter univerze na Kongresni trg, kjer je stik. Tu pozdravi Sokolstvo mestna občina Ljubljanska in Savezno starejšinstvo. Po končanih govorih zapoje pevci, ki so postavljeni pred mnasko cerkvijo; himne poje z njimi tudi Sokolstvo. 18. Odhod po Wolfovi ulici, Marijinem trgu, Prešernovi ulici, Dunajski cesti do Gospo-svetske ceste, kjer je razhod.

**o Za Sokolsko razstavo določene** predmete naj vse župe in društva takoj odpošljejo Jugoslovenskemu Sokolskemu Savezu, ker se sicer nanje ne bo moglo ozirati.

## Sport.

**: Malostransky SK iz Prage igra v** četrtek 13. t. m. ob 19. uri z ISSK »Maribor«. Znamenito češko moštvo konča s tem svojo zmagovito turnejo po Jugoslaviji. Za ta prvi poset bratskih čeških sportnikov, ki so si ravno na polju sporta priborili, na celnem svetu toliko ugleda in spoštovanja, se pričakuje izvanreden obisk. Ker je vodstvo ISSK »Maribor« nastavilo začetek na za vsakogar zelo ugoden čas, je obisk te interesantne mednarodne tekme vsakemu omogočen. Vkljub ogromnih stroškov ostane vstopnina k temu tekmovanju običajna.

**: »Ilirija« (Ljublj.) : »Maribor« 5:1** (2:1). V odločilni tekmi za prvenstvo Slovenije je premagala »Ilirija« minulo nedeljo »Maribor« z 5:1. Visoka zmaga »Ilirije« sicer preseneča, vendar ob slabem razpoloženju »Maribora« postaja razumljiva. Medtem ko je pri »Iliriji« bilo vse na mestu, je pri »Mariboru« popolno odpovedalo krilo Ogrizek, ki je vsako mu dano nalogo pokvaril. Slab je bil isto tako Lenassi na desni zvezi. Srednji krilec je pa prazgodaj začel pešati. Ugajali so pa vrtar, levi branilec in stranski krilca. Srednji napadalec Vogrinec je bil duša mariborskih napadov, izkazoval je izvanredno ambicijo, toda silil je preveč na levo, s čem je bilo njegovo mesto pogostoma nezasedeno. Zmaga »Ilirije« je opravičena, če tudi mogoče z preveliko razliko v goalih. Igralo se je zelo živahno in poštenovalno v ljublj. strani odločnejše, kot v mariborske. V drugem polčasu je bil izključen igralec »Ilirije« Pretmar, ki si je dovolil izpad, kot ga se lahko pričakuje edino le od igralca z tako neveljavljenim nastopom in duhom kot ga ima on. Izključitvi se je moral pridružiti po zaslugi istega igralca Štauber, zakaj? Tekmovanju je prisostvovalo mnogobrojno občinstvo. Sodnik g. kap. Šuput.

## Izored sodišča.

Limbuški »Hauptmann von Köpenik« pred sodiščem.

Maribor, 8. julija.

Štirinadestletni, v Predvor, okraj Kranj, pristojen trgovski so-trudnik brez stalnega bivališča, Alojz Oman, ki se je prvotno imenoval Karl Fister in pri sodišču Ivan Štefe, se je pripeljal kakor izpoveduje sam, dne 8. junija iz Zagreba v Maribor. Med vožnjo je baje nekdo zamenjal njegovo potno košaro, tako, da je na mesto svoje košare dobil tujo. V tej košari je našel kompletno vojaško uniformo z znaki narednika. Našel je baje v košari tudi prijave finančnega ravnateljstva v Ljubljani in Mariboru s ponarejenimi žigi, v katerih je navedeno, da je bila večja družba ponarejevalcev denarja aretirana. Po lastni trditvi je našel še nadalje dva neizpolnjena listka z ponarejenim žigom »Kr. policijsko ravnateljstvo v Mariboru«.



Na podlagi teh papirjev je prišel na misel, jih izrabiti v svojo goljufijo. Podal se je dne 10. junija oblečen v uniformo v Limbuš, sinajel v Mariboru izvoščka in se peljal k gostilničarju Juliju Robiču. Tam si je naročil jedila in pijače, računov pa ni mogel plačati, ker ni posedoval denarja. Okrog 19. ure se je podal na orožniško postajo v Limbuš, se predstavil kot manipulanti policijskega komisarijata v Mariboru in pripovedoval komandirju postaje, da je bila preteklo noč v Mariboru aretirana večja družba ponarejevalcev 100 in 1000 dinarskih bankovcev. Trdil je, da ima od mariborskega policijskega komisarijata nalog izvršiti pri gostilničarju Kučerju v Limbušu hišno preiskavo in mu zapleniti vse 100 in 1000 dinarske bankovce, ker je osumljen, da ima ponarejenih bankovcev in da je v zvezi s ponarejevalci bankovcev. Pokazal je tozadeven ponarejen tiskan nalog in prosil za asistenco, nakar mu je komandir dodelil enega orožnika. S tem sta šla k županu Srečko Robiču in ga povabila, da se udeleži kot priča hišne preiskave pri Kučerju. Njegova namera se mu je sijajno posrečila, ker niso ne orožniki in ne župan prvotno opazili svoje zmote in tudi Kučer, pri katerem je izvršil hišno preiskavo, ni mogel ugotoviti, da je naseljen goljufu, marveč mu je izročil vse svoje 100 dinarske bankovce 12 po številu. Nato je izjavil, da hoče tudi še v Studencih izvršiti v Kučerjevi hiši preiskavo po ponarejenih bankovcih. Povabil je v ta namen

Kučerja seboj, orožnika in župana pa se je skušal otestiti. Ti pa so se že pred tem informirali telefonično na policijski stražnici na koroškem kolodvoru, je li mož res odposlan, da izvrši predmetne hišne preiskave. Dobili so negativen odgovor. Orožnik Kveder je nato šel na orožniško postajo v Studencih in se od tod informiral telefonično naravnost pri policijskem komisarijatu. Ko je izvedel, da je »stražmojster« nepoznan in da nima nikakega uradnega naloga, ga je aretirал. Oman, ki prizna v polnem obsegu svoje dejanje, je bil od okrožnega sodišča obsojen radi hudodelstva goljufije na 14 mesecev ječe.

## Priroda in znanost.

**Razdalja v vesolju.** Najbližja nam zvezda stalnica v vesolju Alfa Centauri, je oddaljena od naše zemlje 4,3 leta svetlobe, najjasnejša zvezda stalnica, Sirius, 8,6 leta svetlobe, a polarna zvezda 40,8 leta svetlobe. Eno leto svetlobe pomeni pot, ki jo napravi svetlobni žarek v enem letu, torej v 31.556.920 sekundah. Svetloba preleti v eni sekundi 300.000 km., napram temu znaša torej eno leto svetlobe oddaljenost 10 bilijonov km. Ako bi najhitrejši brzovlak naše zemlje hotel prevoziti eno leto svetlobne poti, bi rabil za to 12.500 let. Po tem bi rabil do zvezde Alfa Centauri 53.750 let, do Siriusa 107.500 let, a do polarne zvezde 510.000 let, torej nad pol milijon leta. Pri zve-

zdah, ki so oddaljene od naše zemlje preko 60 svetlobnih let, ali preko 600 bilijonov kilometrov, se te razdalje niti ne more več izračunati.

**Čaplja in njeno seljenje.** Že v našem Prekmurju, posebno v Vojvodini ter v Sremu, so čaplje zelo znane ptice, saj grade svojo ogromna gnezda na strehah hiš in čisto celo na dimnikih. Vendar pa ostajajo čaplje pri nas le malo časa. Navadno se pojavijo na povratku iz Afrike pri nas v mesecu aprilu, a že v avgustu se odpravijo nazaj na jug, kjer prezimijo. Tedaj se zberejo vse, stare in mlade v velike jate, da skupno odpotujejo. Potom obrabčkov, katere se stavi na noge pticam selilkam, da se nadzoruje njihovo potovanje, smo prišli do zelo zanimivih odkritij glede potovanja čaplj. Tako je bilo ugotovljeno, da potujejo vse one čaplje, ki letujejo v Evropi vzhodno od nemških mej, v Afriko preko Balkana, Male Azije in Palestine, a one iz zapadnejših delov Evrope preko Francije, Španije in Gibraltarja. V Afriki nadaljujejo pot vse preko ekvatorja in celo doli do Kaplanda. Z lovljenjem zaznamenovanih čapelj se je ugotovilo, da čaplja, čeprav je izredno velika ptica, ne preleti dnevno več nego 200 km., tako da rabi za pot do Južne Afrike, ki znaša krog 10.000 km. poldrugi mesec do dveh mesecev. Ker preleti na uro 60 km., leti tako dnevno tri in pol ure, ostali čas uporabi za iskanje hrane ter za počitek. Vsled tega je njeno potovanje zelo počasno. Ko se pa čaplje vra-

čajo spomladi nazaj v Evropo, traja njihovo potovanje dvakrat manj, ker jih goni moč ljubezni, ki zahteva od njih, da dospejo čimprej do svojih gnezd. Vzrok temu, da se čaplje sele preko Male Azije in preko Gibraltarja, je najbrže v tem, ker bi širokega Sredozemskega morja ne zmogle, mogoče pa je tudi, da so to pot ohranile »tradicionalno« še iz pradavnih časov ledeno dobe, ko je konstrukcija zemeljske površine bila še drugačna. To slednje mišljenje zastopa osobito berlinski ornitolog F. Lucanus. Jemajoč v poštev, da stoje pota, po katerih letajo ptice selilke, navadno v zvezi s področji, iz katerih so se te ptice prvotno izselile, se mora potovanje čaplj preko Male Azije lahko spraviti v zvezo z dejstvom, da je čaplina prvotna domovina bila na vzhodu, v Aziji, ter je od tam prvič prispela v Evropo. O postanku selitve ptic in o vzrokih te selitve, je omenjeni raziskovalec napisal že več studij. Toda nastanek in vzrok zahtevata, ako se ju hoče razložiti, preveč časa in prostora, kar bi nas privedlo predaleč od naše čaplje. Ovinki, katere dela čaplja na svojem potovanju s severa na skrajni jug, kažejo, da ptice selilke ne iščejo vedno najkrajših poti do svoje, ga zimovališča. Kakor za čapljjo, so dokazani taki ovinki tudi za rane druge selilke. Vzroki, ki dajejo smer pticam selilkam na poti, kakor tudi prvotni vzroki selitve, so tako mnogobrojni, da zadajajo ornitologom obilo preglavic.

Bernhard Kellermann:

## PREDOR.

Roman.  
(Dalje.)

(8)

Maud se je še vedno naslajala. Toda nič več ni mogla poslušati s tako zbranim čutjem kakor poprej. Opazila je bila prizor v Lloydovi loži. Dobro je vedela, da Mac dogotavlja nekaj novega, »veliko stvar«, kakor je rekel. Menda izumek, ali pa nasutek, nikoli ga ni bila povprašala, kajti za nič ji ni bilo tako malo mar kakor za stroje in za tehnične stvari. Tudi je umela, kolike vrednosti bi bila za Maca zveza z Lloydom; ali opazala mu je na tihem, da si je bil za razgovor izbral prav ta večer. Edini večer te zime, ko je bil z njo na koncertu. Ni razumela, kako le more med takim koncertom misliti na opravke! Včasih ji je prišla misel, da sama ni nič kaj prilagojena tej Ameriki, kjer je vse business in business vse, in da bi bila postale vse srečnejša onkraj v starem svetu, kjer se znajo ločiti oddih in opravilo. Pa Maud ni vznemirjalo samo to; tanka, vedno bedea slutnost ljubeče žene je v njej zarodila bojazen, da ji bodo tista »velika stvar«, ti Lloyd in kakorkoli se zovejo oni, s katerimi bo Mac poslej imel opraviti, uplenjali moža mnogoterneje kot so ga že sedaj tvornica in opravila v Buffalu.

Na Maudino radostno voljo je padla senca in čelo se ji je nabralo v gube. Potem pa je njen obraz na cellem preletela tika oveseljenost. Tugi podobna, igriva in bodra pasaža ji je bila — po prečudni miselni pridružbi — čisto nenadoma v spomin privedla njeno dete, razločen in v silno ljubkih, mater osrečujočih okolnostih. Zvabilo jo je, da je v glasbi umišljeno čula prorekbo o življenju svojega dekletca. Spočetka se je vse vedlo po sreči in sijajno. Da, tako srečna naj postane ajena Edith, takšno bodi njeno življenje! Toda igriva, solčna bodrost se je nenadoma izprevrgla v težeč, neokreten maestoso sostenuto, ki je obujal tesnobo in le slutnje.

Maudino srce je utripalo počasneje. Ne, življenje njene male sladke deklice, s katero se poigrava kakor otrok in katero neguje kakor izkušena priletna gospa, nikakor ne sme postati slinčno tej glasbi. Kolika nepremišljenost, igrati se s takimi domisleki. Razprostrla se je v duhu nad malčico, da jo s svojim telesom zaščiti pred to bridkostno, težečo glasbo, in sčasom se ji je posrečilo misli okreniti v drugo smer.

Na pomoč ji je prišla glasba sama. Zakaj nenadoma jo je zvočje na kipečem valu zopet odplavilo v nepredeljeno hrepenenje, ki je bilo paleče in prelestno in ki je zatopilo sleherni misel. Zopet je bila zgolj uho, kakor poprej. Glasba je vihrela s soplivo, divjo strastnostjo, vodili so jo paleči, zapeljivi glasovi, in Maud je bila kakor utrgan list v viharju. Nenadoma pa se je divja, sapeča strast razsula ob nepoznani zapreki kakor se raztrešči ob čer zagnani val, in grmeči pljuskot, se je razfrl v krikačoče, tožeče, drgetave in plahotne glasove. Maud se je zazdelo, da ji je mahoma obstati in mora razmisliti nekaj, kar ji je nepoznano, tajinstveno in nedoumno. Tišina, ki je zavladala po burni vihri, je poslušalstvo tako vkrnila, da so po parketu na mah brezgibne zastale vse trepetljivo krileče pahlače. V disonanci so spet povzeli glasovi tam doli, neodločni, oklevajoči (pahlače so zopet zaplale) in ti zažeti, strpinčeni jeki, ki so se le stežka in ob hudem naporu preborili v melodijo, so Maud navdali z ožnostjo in žaljo. Govorili so vanjo zasmehujoči fagoti tam doli, in violončeli, iskreno trpeč, in Maud je bilo kakor da je nenadno zaumela vse svoje življenje. Ni srečna, čeprav jo Mac obdružuje in ga ona malikovalno ljubi — ne, ne, je nekaj, česar pogreša.

Tedaj, prav ta hip, se je Mac dotaknil njene rame in ji je šepnil v uho: »Oprost, Maud — v sredo odpotujeva v Evropo. Mnogokaj moram prej še pripraviti v Buffalu. Če se odpraviva zdajle, lahko še dospeva na nočni vlak. Kaj misliš?«

Maud ni odgovorila. Obsedela je tiha in negibna. Kri ji je prek ramen in tilnika udarila v lica. Oči so se ji po malem zalivale s solzami. Tako je prešlo nekaj minut. Ta trenutek se je na Maca trpko lutila v srcu. Zdelo se ji je sirovo, tirati jo iz koncerta, zgolj ker tišče njegovi opravki.

Allan je videl, da težko diha in je njeno lice zardele. Njegova roka je še počivala na njeni rami. Pobožal jo je in udobruje šepnil: »Pa ostaniva, mišjenka! Bil je le predlog. Če se odpeljeva jutri zarana, bo tudi prav.«

Maud pa je bila čud do dna skakljena. Glasba jo je zdaj mučila in jo je tesnobila ter vznemirjala. Ni si še bila na čistem, ali naj bi se vdala ali ne. Tedaj je slučajno zapazila, da je bila Ethel Lloyd docela neženirana vanjo uprla svoje gledalo, in ko bi trenil, se je jela pripravljati na odhod. Silila se je smehljati, da bi Ethel Lloyd na njenem licu videla usmev, in Allan se je nemalo začudil njenemu nežnemu (še vlažnemu) pogledu, s katerim se je okrenila do nje. »Pojdiva, Mac!«

Vzradostilo jo je, da ji je Mac uslužno pomagal vstati, in z vedrim nasmeškom, na videz — srečna, je ostavila ložo.

4.

Dospela sta na osrednjo postajo prav ko je vlak odhajal iz prekrivja.

Maud je zagrebala male roke v žepe svojega kožu-hovinastega plašča in je izza privihanega ovratnika pogledavala Maca. »Tamle odhaja tvoj vlak, Mac!« je viknila smehoma in si ni prav nič potrdila prikriti škodoželjnost.

Za njima je stal njun strežnik, Leon, prileten Kitajec, ki so ga vsi klicali »Lion«. Lion je nosil potne torbe in je s topnim izrazom na velem, gubatem obrazu strmel za vlakom.

Allan je izvadil uro in prikimnil. »Preškoda«, je dejal dobrodušno. »Lion, popeljejo se nazaj v hotel.«

V avtomobilu je Maud izjavila, da mu je prav zaradi nje neljubo, da sta vlak zamudila; zakaj imela bo gotovo še obilo opravka s skladiščenjem.

Maud se je lahno zasmejala. »Zakaj?« je vprašala in je pogledala mimo nje. »Odkod veš, da se sploh s teboj popeljem, Mac?«

Allan jo je pogledal osupel. »Menda vendar poideš z menoj, Maud, ne?«

»Res ne vem, ali smeja z Editho po zimi na pot. In brez Edithe kratko in malo ne pojdem.«

Allan je zamišljen zrl pred se.

(Dalje prihodnjič.)

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Osim.

## Krožnike

iz lepenke za veselice in slaščičarne ter vsi drugi kartonažni izdelki se dobe v

**kartonažni tovarni**

Milnska ulica 28—36.

Istotam se sprejme tudi pisarniška moč, večja popolnoma papirnate ali kartonažne stroke. Plača po dogovoru. 1135 2—1

## Mala oznanila.

**Izučen trgovec,** več slovenskega in nemškega jezika, izurjen v železniških in pisarniških poslih, išče postranski zaslužek 4 do 5 dni v tednu. Ponudbe na upravo »Tabora« pod št. 1139. 1139

**Kumare iz cvetličankov** kg 16 do 20 K. Melancani komad 4 do 6 K in vsa druga zelenjava najcenejše pri »VRT« Džamonja in drugovi, Maribor. Telefon 150. 1138 10—1

**Išče se 2 sobi,** prazni ali meblirani, če mogoče tudi s kuhinjo, v bližini parka ali glavne kolodvora. Ponudbe na upravo lista pod »Soliden trgovec«. 1137

**Konj,** rujava barve, 7 in pol let star, za težko vožnjo sposoben, se proda. M. Berdaj, Maribor. 1134 2—1

**Kupim manjše posestvo** z gostilno na deželi, eventualno vzamem tudi v najem. Ponudbe se naj pošljejo na Anton Iršič, posta Misljinje pri Slovenjemgradu. 1140

**Stavbeni prostor** ali majhno hišico se kupi v Mariboru. Ponudbe na Matija Keler, zid. mojster, Črešnjevci, Gornja Radgona. 1138 10—1

**Stanovanje** 3 sobe, kuhinja, itd., v vili blizu kolodvora, se zamenja za 3 ali 4 sobno v bližini parka. Penudbe na upravo. 1141

**Izgubil se je pas** k letni obleki od Frankopanova do Prešernove ulice. Najditelj se naproša, da ga odda proti nagradi v parilnici »Ideal«, Frankopanova ulica 9. 1141

**Dobro mleko** in drugi mlečni izdelki se dobijo v mlečarni Ivana Golob, Slovenska ulica št. 16. 1114 10—5

**Hermine Kotbauer, babica,** se cenj. obsestvu najtopleje priporoča. 1096 3—3

**Dobro ohranjeno damsko kolo** se proda. Zidovska ulica 5. 1095 2—2

Išče se

## soba

za solidnega gospoda s separiranim vzhodom, ako mogoče v centru mesta in s celo oskrbo. Ponudbe na upravo »Tabora« pod »Tako!«.

**AMERIKANSKI Singer** šivalni stroji, dobijo se edino v naši lastni novi trgovini Maribor, Solska ul. 2.

kakor tudi:

**Singer** igle **Singer** olje  
**Singer** sukanec **Singer** nadomestni deli itd.  
**Singer** šivalni stroji za rodbinsko rabo in obrtniške svrhe.

Prodaja na mesečno odplačilo (24 mesecev)

Lastna mehanična delavnica za popravila vseh sistemov šivalnih strojev.

**Singer šivalni stroji**  
**Bourne & Co., New-York**  
Maribor, Solska ulica št. 2